

УДК 342.95(477)

DOI: <https://doi.org/10.32631/v.2022.3.09>

Орест Андрійович Будь,

доктор філософії,

Харківський національний університет внутрішніх справ (докторант);

<https://orcid.org/0000-0002-2845-8780>,

e-mail: bydd.adm@gmail.com

ОБ'ЄКТИ І СУБ'ЄКТИ РЕЄСТРАЦІЙНИХ ТА ДОЗВІЛЬНО-ЛІЦЕНЗІЙНИХ ПРОЦЕДУР У ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

На теоретичному рівні проведено розмежування категорій «об'єкти» і «предмети», «суб'єкти» та «учасники» реєстраційних і дозвільно-ліцензійних процедур у діяльності Національної поліції, що дало можливість: виокремити об'єкти останніх (здійснення операцій з усіма об'єктами, на які поширюється дозвільна система, надання послуг з охорони власності та громадян, реалізація маршрутів дорожнього перевезення небезпечних вантажів, перевезення надгабаритних, великовагових вантажів), їх предмети (оригінали дозволів і ліцензій, а також їх копії, дублікати, переоформлені дозволи та ліцензії); визначити учасників цих процедур (суб'єкти їх надання, фізичні та юридичні особи, треті особи, що сприяють здійсненню процедур) та суб'єкта їх реалізації – систему підрозділів Національної поліції.

Ключові слова: адміністративні послуги, адміністративні процедури, поліцейські послуги, реєстраційні процедури, дозвільно-ліцензійні процедури, дозвіл, ліцензія, дозвільна система, об'єкт, суб'єкт.

Оригінальна стаття

Постановка проблеми

Реєстраційні та дозвільно-ліцензійні процедури, що надаються Національною поліцією України (далі – НПУ України), мають неабияке значення для виконання поставлених перед нею завдань. Від результату надання обох із зазначених видів послуг залежить ефективність більшості з декларованих у ст. 2 Закону України «Про Національну поліцію» завдань, зокрема: охорони публічної безпеки та порядку; утвердження та забезпечення прав і свобод людини та громадянина; надання адміністративних (поліцейських) послуг у межах наданих законом повноважень¹. Реєстраційні та дозвільно-ліцензійні процедури пов'язані переважно з обмеженими у вільному обігу об'єктами

¹ Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 01.09.2022).

та/або об'єктами, що потенційно можуть загрозувати життю, здоров'ю громадян, а також «потенційно небезпечною діяльністю», порушення правил під час якої може призвести до негативних наслідків. З іншого боку, хоча надання реєстраційних і дозвільно-ліцензійних процедур не можна вважати основним напрямом роботи поліції, вони є невід'ємним компонентом поліцейських послуг. Від надання останніх залежить ефективність роботи НП України, імідж органів поліції, а вони безпосередньо впливають на рівень довіри населення до органів поліції, оцінку її ефективності, адже вона буде підвищуватися пропорційно якості надання поліцейських послуг.

Систематичний процес удосконалення процедур реєстраційних і дозвільно-ліцензійних послуг неможливий без їх оптимізації, яка здійснюється на основі теоретичних розробок в окресленій сфері. Зазначене обумовлює необхідність дослідження основоутворюючих елементів реєстраційних і дозвільно-ліцензійних послуг, зокрема їх об'єктів і суб'єктів.

Стан дослідження проблеми

Слід констатувати наявність поодиноких досліджень, присвячених сутності реєстраційних та дозвільно-ліцензійних процедур взагалі (наприклад, у роботах В. К. Колпакова [1]) та в діяльності Національної поліції зокрема (роботи Ю. З. Білої-Тюріної [2], Я. І. Маслової [3], О. Г. Циганова [4]). Тому основу цього дослідження переважно склали суміжні наукові праці, які стосуються загальних понять в окресленій сфері: публічних послуг (С. І. Чаусовська [5]) і адміністративних процедур (С. Г. Братель [6], З. Г. Гонтар, М. Я. Купчак, А. І. Харчук [7], О. В. Закаленко, Д. А. Козачук, А. Ю. Осадчий [8], О. В. Кузьменко [9], О. В. Сукмакова [10]).

Мета і завдання дослідження

Мета статті полягає у встановленні конкретних об'єктів реєстраційних і дозвільно-ліцензійних процедур у діяльності НП України, а також визначенні переліку їх суб'єктів. Для досягнення цієї мети необхідно вирішити такі *завдання*: на теоретичному рівні провести розмежування категорій «об'єкт» і «предмет», «суб'єкти» та «учасники» реєстраційних і дозвільно-ліцензійних процедур у діяльності НП України; окреслити перелік цих процедур; сформулювати переліки об'єктів і суб'єктів реєстраційних і дозвільно-ліцензійних процедур, а також конкретизувати предмети та учасників останніх.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що на теоретико-прикладному рівні окреслено об'єкти та суб'єкти реєстраційних і дозвільно-ліцензійних процедур у діяльності НП України.

Виклад основного матеріалу

Перш ніж перейти безпосередньо до визначення об'єктів і суб'єктів реєстраційних та дозвільно-ліцензійних процедур у діяльності НП

України, потрібно з'ясувати значення термінів «об'єкт» і «суб'єкт». Для цього необхідно звернутися до їх етимологічного значення. Так, під об'єктом прийнято розуміти «явище, на яке спрямована певна діяльність, увага і т. ін.» [11, с. 495]. Виходячи із зазначеного, під об'єктом реєстраційних процедур, які реалізує поліція, необхідно розуміти певні відомості, що вносяться в базу даних та/або відповідний документ. За аналогією об'єктом дозвольно-ліцензійних процедур є перевірка наявності інформації та видання за результатами цієї перевірки дозволу (ліцензії) для здійснення операцій із конкретними об'єктами чи провадження специфічного виду діяльності.

Характерною особливістю низки наукових досліджень є те, що часто поряд з об'єктом явища визначають і його предмет. Як слушно зауважує Ф. Д. Швець, «предмет конкретніший за об'єкт і включає тільки ті його аспекти і властивості, які дослідник вважає найсуттєвішими» [12, с. 47]. Наведений погляд висвітлює основне етимологічне значення предмета як «будь-якого конкретного матеріального явища, що сприймається органами чуття» [13, с. 527]. Отже, якщо об'єктом у загальному розумінні реєстраційних і дозвольно-ліцензійних процедур є дії, внаслідок яких особа отримує документ, то предметом обох процедур – документ, що отримує особа. Характеризуючи об'єкти реєстраційних і дозвольно-ліцензійних процедур, слід зазначити, що вони являють собою сукупність певних вербальних і невербальних дій, внаслідок яких особа отримує конкретний документ, тобто щось абстрактне, а їх предмет – це матеріальне втілення, переважно у формі дозволу чи ліцензії.

Категорія суб'єкта має декілька етимологічних значень: «особа, група осіб, організація і т. ін., яким належить активна роль у певному процесі, акті; особа або організація як носій певних прав і обов'язків; людина як носій певних фізичних і психічних якостей; людина, особа» [14, с. 814]. Заразом відносна складність визначення суб'єктів реєстраційних та дозвольно-ліцензійних процедур у діяльності НП України полягає в тому, що фактично в цих процедурах бере участь щонайменше два учасники. На підтвердження вказаного можна навести класифікацію, запропоновану С. І. Чаусовською, де за основу взято суб'єктивний критерій, а до таких учасників віднесено органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання державної та муніципальної форм власності, об'єднання громадян та фізичних, юридичних осіб [5, с. 107]. У такому контексті вважаємо за доцільне розмежувати категорії «суб'єкт» і «учасники» реєстраційних і дозвольно-ліцензійних процедур.

Зважаючи на те, що процедури, які надаються органами поліції, є окремим спеціальним видом адміністративних процедур, вважаємо за можливе застосувати метод аналогії щодо поділу учасників і

суб'єктів перших (адміністративних) процедур, а також реєстраційних і дозвільних процедур, які надаються НП України. У сучасній науці адміністративного права не висвітлено питання про відмінність учасників і суб'єктів подібних процедур, що надають органи поліції, натомість існує низка досліджень, присвячених ідентичним питанням у сфері адміністративних послуг. Так, на думку О. В. Закаленко, «суб'єктом адміністративних процедур є особа, яку чинним законодавством України наділено правами та обов'язками з підготовки та видання адміністративно-правових актів, а також у сфері розгляду адміністративних справ органами публічного адміністрування» [8, с. 11].

Перелік учасників адміністративних процедур є дещо ширшим, ніж їх суб'єкти. Наприклад, О. В. Кузьменко поділяє їх на три самостійні групи: 1) адміністративні органи (державні та муніципальні); 2) приватні особи (фізичні та юридичні особи, які звернулися за тією чи іншою адміністративною послугою); 3) особи, які сприяють здійсненню адміністративної процедури (інакше кажучи, заінтересовані чи треті особи) [9, с. 69]. Схожу класифікацію учасників адміністративної процедури наводить З. Г. Гонтар, визначаючи останніх як «осіб, що мають певні права та обов'язки, сформульовані в нормах адміністративного права, й беруть участь у розгляді конкретної адміністративної справи з метою реалізації власних інтересів» [7, с. 63]. Опосередковано на наявність учасників і суб'єктів адміністративних процедур вказує і С. Г. Братель: «Адміністративна процедура є процедурно-процесуальною формою, яка регулюється адміністративно-процедурними нормами, що визначають порядок, у межах якого здійснюється послідовна діяльність суб'єктів адміністративної процедури та дії інших її учасників» [6, с. 102]. Із зазначеного випливає, що категорія «учасники адміністративних процедур» є ширшою, ніж категорія «суб'єкт адміністративних процедур», оскільки не кожний учасник є суб'єктом, що надає адміністративні процедури. Виходячи з того, що реєстраційні та дозвільно-ліцензійні процедури – це види адміністративних процедур, за допомогою методу емпатії доходимо таких висновків: по-перше, учасниками обох видів процедур, що надаються НП України, є безпосередньо органи поліції, фізичні та юридичні особи (ті, хто звертаються за отриманням таких процедур, є їх ініціаторами), треті особи (вони сприяють реалізації процедур); по-друге, суб'єктом процедур у науці адміністративного права прийнято визначати орган, який втілює конкретну процедуру в межах надання реєстраційних і дозвільно-ліцензійних послуг, а оскільки таким органом є поліція, можна стверджувати, що суб'єктом є НП України. Крім того, як слушно зазначає Я. І. Маслова, «Національна поліція набула ознак суб'єкта публічної адміністрації внаслідок розширення її компетенції та впровадження у практичну площину нових

принципів взаємодії з інститутами громадянського суспільства» [3, с. 118]. Більш конкретизовано висловлюється Ю. З. Біла-Тюріна: «Поліцейські послуги можна розглядати у широкому розумінні: будь-яка діяльність Національної поліції є поліцейською послугою. З точки зору цього підходу поняття “поліцейські послуги” формується через визначення суб’єкта надання – Національну поліцію» [2, с. 73].

Наведене вище теоретичне розуміння об’єктів, предметів, суб’єктів реєстраційних та дозвільно-ліцензійних процедур у діяльності Національної поліції не може забезпечити конкретизацію вказаних елементів, водночас усі зроблені проміжні висновки консолідують основні положення, на які необхідно спиратися під час формування переліку об’єктів і предметів зазначених процедур, суб’єктів їх реалізації та кола учасників. Такі процедури реалізуються в межах надання так званих поліцейських послуг, які закріплені в Переліку платних послуг, які надаються підрозділами Міністерства внутрішніх справ, Національної поліції та Державної міграційної служби, і розмір плати за їх надання, затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 4 червня 2007 р. № 795¹, проте не всі з перелічених у наведеному законодавчому акті послуги є реєстраційними та дозвільно-ліцензійними. Для того, щоб виокремити останні від інших видів адміністративних послуг, необхідно надати їх коротку характеристику, зокрема ґрунтуючись на актуальних наукових розробках юриспруденції. Так, О. Г. Циганов визначає реєстраційні послуги як «одну із форм виконавчо-розпорядчої діяльності органів публічної влади, пов’язаної з реалізацією ними реєстраційних повноважень, яка становить комплекс дій із забезпечення повної, своєчасної і правильної реєстрації певних фактів у єдиних державних реєстрах; внесення до реєстраційних документів необхідних змін, доповнень та виправлень; поновлення втрачених та анулювання повторно складених реєстраційних документів; видачі спеціально уповноваженим органом (посадовою особою) відповідного реєстраційного документа (свідоцтва, посвідчення тощо), що підтверджує проходження реєстраційної процедури та надає заявникові певні права чи їх підтверджує» [4, с. 147]. Вважаємо, що наведена дефініція повною мірою висвітлює сутність реєстраційних послуг, процедурний аспект яких передбачає фіксацію (письмову та/або електронну) певних відомостей

¹ Про затвердження Переліку платних послуг, які надаються підрозділами Міністерства внутрішніх справ, Національної поліції та Державної міграційної служби, і розмір плати за їх надання : Постанова Кабінету Міністрів України від 04.06.2007 № 795 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/795-2007-п> (дата звернення: 01.09.2022).

із метою їх подальшого обліку, а також у разі необхідності повторну видачу тих чи інших документів. Адже, як слушно зауважує В. К. Колпаков, реєстраційні процедури мають не тільки інформаційний характер, оскільки «роль реєстраційної процедури головним чином полягає в тому, щоб підтвердити юридичні факти» [1, с. 221], а отже, мають місце і конкретні юридичні наслідки.

Усвідомлюючи специфіку дозвільно-ліцензійних процедур, у цілому слід погодитись із О. В. Сукмаковою, яка під ними пропонує розуміти «наданні суб'єктом публічної адміністрації спеціальних документів (дозволів, ліцензій тощо) на особливі об'єкти права власності, використання яких впливає на рівень безпеки в суспільстві, відповідно, така адміністративна процедура створює умови для подальшого контролю за використанням таких особливих об'єктів права власності з метою захисту прав, свобод та законних інтересів осіб у сфері безпеки життя, здоров'я та майна осіб» [10, с. 186].

Аналіз змісту реєстраційних і дозвільних процедур у діяльності НП України дозволяє окреслити їх чіткий перелік:

1) реєстраційні процедури: переоформлення зброї за місцем її обліку з одного власника на іншого; переоформлення, видача копії чи дублікатів ліцензії на виробництво та ремонт вогнепальної зброї, «спеціальних засобів, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії, індивідуального захисту, активної оборони, надання послуг з охорони власності та громадян, на провадження діяльності, пов'язаної з виробництвом, торгівлею піротехнічними засобами, на провадження діяльності, пов'язаної з наданням послуг стрільбищами невійськового призначення та функціонування мисливських стендів»¹; видача дублікатів документів дозвільного характеру щодо об'єктів дозвільної системи;

2) дозвільно-ліцензійні процедури, тобто видача документів (дозволів і ліцензій) на: придбання, перевезення, зберігання, носіння об'єктів дозвільної системи; відкриття і роботу об'єктів дозвільної системи; перевезення надгабаритних, великовагових вантажів, а також документально оформленої згоди щодо маршрутів перевезення небезпечних вантажів, виробництво та ремонт об'єктів дозвільної системи; «виробництво спеціальних засобів, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії, індивідуального захисту, активної оборони та їх продаж, надання послуг з охорони власності та громадян, провадження діяльності, пов'язаної з виробництвом, торгівлею піротехнічними засобами, провадження діяльності, пов'язаної з наданням послуг стрільбищами невійськового призначення та функціонування мисливських стендів»².

¹ Там само.

² Там само.

Об'єктивне розуміння конкретних реєстраційних та дозвільно-ліцензійних процедур у діяльності поліції дозволяє виокремити їх об'єкти. На підставі попереднього аналізу доходимо висновку про ідентичність останніх, серед яких видання дозволів на: 1) здійснення операцій з усіма об'єктами, на які поширюється дозвільна система; 2) надання послуг з охорони власності та громадян; 3) реалізацію маршрутів дорожнього перевезення небезпечних вантажів; 4) перевезення надгабаритних, великовагових вантажів. У контексті зазначеного предметами реєстраційних та дозвільно-ліцензійних процедур у діяльності Національної поліції в першому випадку є копії, дублікати, переоформлені дозволи та ліцензії, тобто документи, зміст яких або не змінювався взагалі, або змінювався частково (наприклад, стосовно особи власника), у другому – оригінали дозвільних документів (дозволів і ліцензій).

Із метою визначення кола учасників реєстраційних та дозвільно-ліцензійних процедур у діяльності Національної поліції візьмемо за основу наведену нами вище систему, яка складається з: 1) суб'єкта, уповноваженого втілювати вказані види процедур, тобто з підрозділів НП України¹; 2) фізичних та юридичних осіб, що отримують ці послуги; 3) третіх осіб, що сприяють здійсненню процедур. Зі свого боку, конкретизація суб'єктів реєстраційних та дозвільно-ліцензійних процедур у діяльності Національної поліції потребує більш детального дослідження окремих структурних елементів національної дозвільної системи.

Забезпечення функціонування дозвільної системи в Україні регламентується низкою нормативно-правових актів, основними з яких є Положення про дозвільну систему, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 1992 р. № 576², та Інструкція про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної та охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, та патронів до них, а також боеприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів, затверджена Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 21 серпня 1998 р. № 622³. Систематичне тлумачення обох нормативно

¹ Там само.

² Про затвердження Положення про дозвільну систему : Постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.1992 № 576 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-92-п> (дата звернення: 01.09.2022).

³ Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної,

правових актів дозволяє сформувати перелік об'єктів дозвільної системи

1. Вогнепальна зброя, «яка призначена для ураження цілей снарядами, що одержують спрямований рух у стволі (за допомогою сили тиску газів, які утворюються в результаті згоряння металевого заряду) та мають достатню кінетичну енергію для ураження цілі, що знаходиться на визначеній відстані»¹. До видів вогнепальної зброї слід відносити: бойову вогнепальну зброю (для ураження людини та/або техніки); старовинну вогнепальну зброю (ту, що випущена до 1899 р.); несучасну зброю (копії старовинної вогнепальної зброї, вогнепальну зброю, яка знята з озброєння армії та виробництва, наявна в одиничних екземплярах або виготовлена як виставочний експонат); охолощену зброю (яка стріляє холостими патронами); нейтралізовану зброю (вона не придатна для стрільби, це – учбова, учбово-розрізна, музейна зброя та макети зброї); спортивну зброю (використовується під час спортивних тренувань і змагань); мисливську вогнепальну зброю («мисливські гвинтівки, карабіни та штуцери, гладкоствольні рушниці, зокрема із свердловиною “парадокс” з нарізами 100–140 мм на початку або в кінці ствола, мисливські рушниці зі свердловиною “сюпра”, комбіновані рушниці, що мають поряд з гладкими і нарізні стволи»²).

2. Боеприпаси (патрони до вогнепальної та пневматичної зброї, мисливський порох і капсулі).

3. Пневматична зброя (пістолети, револьвери, гвинтівки калібру «понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду, в яких снаряд (куля) приводиться в рух за рахунок стиснених газів»³).

4. Холодна зброя, тобто «предмети та пристрої, конструктивно призначені та за своїми властивостями придатні для неодноразового заповідання шляхом безпосередньої дії тяжких (небезпечних для життя в момент спричинення) і смертельних тілесних ушкоджень, дія яких ґрунтується на використанні м'язової сили людини»⁴. Такими предметами є арбалети, луки із зусиллям натягу тятиви більше

холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, та патронів до них, а також боеприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових : Наказ МВС України від 21.08.1998 № 622 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98> (дата звернення: 01.09.2022).

¹ Там само.

² Там само.

³ Там само.

⁴ Там само.

ніж 20 кг, мисливські ножі тощо. Під пристроями необхідно розуміти пістолети і револьвери вітчизняного виробництва, призначені тільки для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії.

5. Основні та неосновні складові частини зброї. Основними частинами зброї слід вважати такі її елементи, без яких вона не може функціонувати (ствол, рамка, затвор тощо). Відсутність неосновних частин зброї не впливає на її використання, зокрема це запасні деталі чи аксесуари.

6. Вибухові матеріали: вибухові речовини (амоніти, амонали, тротил тощо); засоби ініціювання («електродетонатори, капсуль-детонатори, вогнепровідний та детонаційний шнури тощо»¹).

7. Сильнодіючі отруйні речовини I–II класів безпечності.

8. Збудники інфекційних захворювань I–II груп патогенності і токсини.

9. Стрілецькі тири і стрільбища, мисливсько-спортивні стенди.

10. Підприємства та майстерні з виготовлення і ремонту вогнепальної та холодної зброї, у тому числі піротехнічні майстерні.

11. Пункти вивчення матеріальної частини зброї, спеціальних засобів, правил поводження з ними та їх застосування.

12. Магазины, в яких здійснюється продаж зброї та бойових припасів до неї.

13. Організації, що займаються збутом сильнодіючих отруйних речовин, і лабораторії, що проводять аналізи цих засобів і речовин, працюють зі збудниками інфекційних захворювань I–II груп патогенності і токсинами.

14. Сховища, склади, бази та приміщення для зберігання і використання вогнепальної, пневматичної, холодної зброї, її складових частин, боєприпасів, вибухових матеріалів, сильнодіючих отруйних речовин I–II класів безпечності, збудників інфекційних захворювань I–II груп патогенності і токсинів.

Згідно з п. 1.2 розділу I Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів, затвердженій Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 21 серпня 1998 р. № 622, «Національна поліція України роботу щодо здійснення дозвільної системи організовує через свої структурні підрозділи: уповноважений підрозділ

¹ Там само.

із контролю за обігом зброї центрального органу управління поліцією; уповноважений підрозділ з контролю за обігом зброї та дозвільної системи головних управлінь Національної поліції в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, областях та м. Києві; територіальні (відокремлені) підрозділи поліції в районах, містах, районах у містах»¹. Наведена система також підлягає деталізації, насамперед стосовно конкретизації діяльності уповноваженого підрозділу з контролю за обігом зброї та дозвільної системи.

Висновки

У підсумку можемо сформуванати перелік об'єктів реєстраційних та дозвільно-ліцензійних процедур у діяльності органів поліції, а також систему суб'єктів їх реалізації. До таких об'єктів необхідно віднести:

1) забезпечення здійснення операцій з усіма об'єктами, на які поширюється дозвільна система (вогнепальна, холодна, пневматична зброя, боеприпаси до неї та її складові частини, вибухові матеріали, сильнодіючі отруйні речовини I–II класів безпечності, збудники інфекційних захворювань I–II груп патогенності і токсини), функціонування стрілецьких тирів і стрільбищ, мисливсько-спортивних стендів, підприємств та майстерень із виготовлення і ремонту вогнепальної та холодної зброї, піротехнічних майстерень, пунктів вивчення матеріальної частини зброї, спеціальних засобів, правил поведінки з ними та їх застосування, магазинів, в яких здійснюється продаж зброї та бойових припасів до неї, організацій, що займаються збутом сильнодіючих отруйних речовин, і лабораторій, що працюють зі збудниками інфекційних захворювань I–II груп патогенності і токсинами, сховищ, складів, баз та приміщень для зберігання і використання об'єктів дозвільної системи;

2) надання послуг з охорони власності та громадян;

3) реалізацію маршрутів дорожнього перевезення небезпечних вантажів;

4) перевезення надгабаритних, великовагових вантажів.

Система суб'єктів реєстраційних та дозвільно-ліцензійних процедур у діяльності Національної поліції така: 1) відділ контролю за обігом зброї НП України²; 2) відділ контролю за обігом зброї ГУНП в областях; 3) інспектори (старші інспектори) служби дозвільної системи в районних управліннях, відділах і відділеннях поліції, а також секторах поліцейської діяльності в районах, містах, районах у містах.

¹ Там само.

² Відділ контролю за обігом зброї // Національна поліція України : офіц. сайт. URL: <https://www.npu.gov.ua/pro-policiyu/struktura-nacionalnoyi-policiyi/viddil-kontrolyu-za-obigom-zbroyi> (дата звернення 12.10.2022).

Зрозуміло, що наведений перелік об'єктів реєстраційних та дозвольно-ліцензійних процедур у діяльності органів поліції, а також система суб'єктів їх реалізації не можуть об'єктивно висвітлити їх специфіку, тому логічним продовженням наукових пошуків в окресленому напрямі повинні стати вироблення класифікації зазначених процедур, а також визначення їх особливостей.

Список бібліографічних посилань: **1.** Колпаков В. К. Адміністративне право України : підручник. Київ : Юрінком Інтер, 1999. 736 с. **2.** Біла-Тюріна Ю. З. Ознаки поліцейських послуг та їх характеристики // Традиції та новації юридичної науки: минуле, сучасність, майбутнє : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 19 трав. 2017 р.) : у 2 т. / МОН України, Нац. ун-т «Одеська юридична академія», Півд. регіонал. центр Нац. акад. правових наук України. Одеса : Гельветика, 2017. Т. 2. С. 72–74. **3.** Маслова Я. І. Національна поліція як суб'єкт публічної адміністрації. *Знання європейського права*. 2020. № 3. С. 115–119. DOI: <https://doi.org/10.32837/chern.v0i3.110>. **4.** Циганов О. Г. Зміст та особливості адміністративних послуг у сфері внутрішніх справ. *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. Серія: Політологія. Соціологія. Право. 2013. Вип. 3 (19). С. 144–149. **5.** Чаусовська С. І. Поняття публічних послуг та їх класифікація. *Держава та регіони. Серія: Державне управління*. 2017. № 1 (57). С. 102–108. URL: http://ra.stateandregions.zp.ua/archive/1_2017/20.pdf (дата звернення: 01.09.2022). **6.** Братель С. Г. Природа та особливості адміністративних процедур. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2014. № 2. С. 99–103. **7.** Гонтар З. Г., Купчак М. Я., Харчук А. І. Адміністративне право : навч. посіб. Львів : СПОЛОМ, 2019. 172 с. **8.** Закаленко О. В., Козачук Д. А., Осадчий А. Ю. Адміністративні процедури : навч.-метод. посіб. Одеса : Фенікс, 2019. 48 с. **9.** Кузьменко О. В. Курс адміністративного процесу : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2012. 207 с. **10.** Сукмакова О. В. Особливості видів адміністративних процедур щодо охорони права власності в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 3. С. 184–189. **11.** Словник української мови : в 11 т. / АН УРСР, Ін-т мовознавства ; за ред. І. К. Білодід. Київ : Наук. думка, 1974. Т. 5. 840 с. **12.** Швець Ф. Д. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2016. 151 с. **13.** Словник української мови : в 11 т. / АН УРСР, Ін-т мовознавства ; за ред. І. К. Білодід. Київ : Наук. думка, 1976. Т. 7. 723 с. **14.** Словник української мови : в 11 т. / АН УРСР, Ін-т мовознавства ; за ред. І. К. Білодід. Київ : Наук. думка, 1978. Т. 9. 916 с.

Надійшла до редколегії 04.09.2022

Прийнята до опублікування 14.09.2022

Bud O. A. Objects and subjects of registration and permit-licensing procedures in the activities of the National Police

The study of objects and subjects of registration and permit-licensing procedures in the activities of the National Police has determined the need to delimit the categories of objects and subjects with the categories “subjects” and “participants” of the procedures that are similar in meaning. As a result, taking into account the specifics of the content and essence of both of the specified types of procedures, a number of conclusions have been drawn.

1. A list of objects of registration and permit-licensing procedures in the activities of the National Police has been created: 1) ensuring the implementation of operations with all objects covered by the permit system (firearms, cold weapons, pneumatic weapons, ammunition for them and their components, explosive materials, potent poisonous substances of safety class I–II, pathogens of infectious diseases I–II groups of pathogenicity and toxins), the functioning of shooting ranges, hunting and sports stands, enterprises and workshops for the manufacture and repair of firearms and cold weapons, pyrotechnic workshops, material part of weapons points of study, special tools, rules for handling them and their use, stores that sell weapons and ammunition for them, organizations engaged in the sale of potent poisonous substances, and laboratories working with pathogens of infectious diseases of the I–II pathogenicity group and toxins, warehouses, bases and premises for storage and use of entities of the permit system;

2. The subjects of registration and permit-licensing procedures in the activities of the National Police have been defined. In the first case, they are copies, duplicates, reissued permits and licenses, that is, documents whose content either did not change at all or was partially changed (for example, regarding the identity of the owner), in the second case, they are original permit documents (permits and licenses).

3. The range of participants in registration and permit-licensing procedures in the activities of the National Police has been outlined: 1) the entity authorized to implement the specified types of procedures, i.e. units of the National Police of Ukraine; 2) natural and legal persons who receive these services; 3) third parties who facilitate the implementation of procedures.

4. The system of subjects of registration and permit-licensing procedures in the activities of the National Police has been established: 1) the Department of Weapons Control of the National Police of Ukraine; 2) the arms control department of the Main Department of the National Police in the regions; 3) inspectors (senior inspectors) of the permit system service in district offices, divisions and police departments, as well as sectors of police activity in districts, cities, districts within cities.

Key words: administrative services, administrative procedures, police services, registration procedures, permit and license procedures, permit, license, permit system, object, subject.

